

Ελλάδα

Γράφτηκε από Έλενα Οικονόμου και
Αντιγόνη Δαλαμάνγκα
Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης

Αριθμός πόλεων μηδενικών
αποβλήτων στη χώρα: 3

Με πόσους άλλους δήμους συνεργάζεστε για να ενθαρρύνετε την εφαρμογή στρατηγικών μηδενικών αποβλήτων;

Τρεις ελληνικοί Δήμοι, ο Δήμος **Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης**, Ο Δήμος **Σκιάθου** και ο Δήμος **Τήλου** προετοιμάζονται να γίνουν υποψήφιοι δήμοι μηδενικών αποβλήτων.

Μήπως κάποιος από τους δήμους με τους οποίους συνεργαστήκατε φέτος εφάρμοσε ιδιαίτερα εντυπωσιακές πολιτικές ή πέτυχε εντυπωσιακά αποτελέσματα σε έναν συγκεκριμένο τομέα;

Ο δήμος της **Σκιάθου**, όπως όλα τα ελληνικά νησιά αντιμετωπίζει ιδιαίτερες προκλήσεις διαχείρισης αποβλήτων, όπως εποχιακές διακυμάνσεις στην παραγωγή αποβλήτων, διαθεσιμότητα εγκαταστάσεων διαχείρισης, θέματα θαλάσσιας μεταφοράς αποβλήτων κλπ., ωστόσο η Σκιάθος είναι ένας από τους λίγους ελληνικούς νησιωτικούς δήμους που έχουν ήδη εφαρμόσει χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων αποβλήτων. Επιπλέον, η Σκιάθος λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση του ζητήματος της ρύπανσης των θαλασσών και παραλιών με τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων στις παραλίες του νησιού και μέσω της συμμετοχής της στο Πρόγραμμα «Mediterranean CleanUp» της Εναλεία για τη συλλογή θαλάσσιου πλαστικού και χρησιμοποιημένου αλιευτικού εξοπλισμού.

Η **Τήλος**, ένα μικρό ακριτικό νησί 899 κατοίκων, ξεκίνησε το 2021 μια δυναμική προσπάθεια να επιτύχει το όραμα των μηδενικών αποβλήτων. Σε συνεργασία με την Polygreen, μια εταιρεία που εστιάζει στην παροχή λύσεων διαχείρισης αποβλήτων και πόρων που βασίζονται στις αρχές της κυκλικής οικονομίας, ο Δήμος Τήλου έχει θέσει ως στόχο να γίνει το πρώτο πραγματικά Zero Waste νησί. Μέσω του προγράμματος Just Go Zero, μέσα σε ένα χρόνο, η διαχείριση των απορριμμάτων στην Τήλο πέρασε την ταφή αποβλήτων, στην επίτευξη 88,2% χωριστής συλλογής και στο οριστικό κλείσιμο του ΧΥΤΑ του νησιού. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στον πρώτο χρόνο εφαρμογής του στη βελτιστοποίηση της τοπικής υποδομής και του συστήματος διαχείρισης για την επίτευξη της μέγιστης ανάκτησης υλικών, με τις ελάχιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας στην ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που παράγει.

Η **Βάρη Βούλα Βουλιαγμένη**, ένας δήμος που βρίσκεται στην Αθηναϊκή Ριβιέρα και ένας από τους πιο δημοφιλείς ημερησίους προορισμούς της Αθήνας, έχει θέσει φιλόδοξους στόχους διαχείρισης απορριμμάτων τα τελευταία χρόνια και συγκαταλέγεται στους δήμους με τις καλύτερες επιδόσεις στην Ελλάδα. Μετά από την εφαρμογή διαφόρων πιλοτικών προγραμμάτων συλλογής Πόρτα – Πόρτα, και ξεχωριστής συλλογής βιοαποβλήτων, ο δήμος θέτει σύντομα σε εφαρμογή το πρώτο πρόγραμμα «Πληρώνω Όσο Πετάω» στην Ελλάδα, το οποίο αναπτύχθηκε στα πλαίσια του προγράμματος LIFE IP CEI – Greece για την εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα.

Μπορείτε να μοιραστείτε 1 ή 2 εντυπωσιακά μέτρα πρόληψης αποβλήτων που έχουν εφαρμοστεί στις πόλεις με τις οποίες συνεργάζεστε;

Ο Δήμος Σκιάθου, αντιμετωπίζει έλλειψη πόσιμου νερού. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εξάρτηση από το εμφιαλωμένο νερό και η επακόλουθη μεγάλη παραγωγή αποβλήτων πλαστικών μίας χρήσης, η Σκιάθος αναπτύσσει ένα δίκτυο δημόσιων βρυσών/σταθμών πόσιμου νερού. Οι τρεις πρώτες βρύσες έχουν εγκατασταθεί στην πόλη της Σκιάθου.

Το 2021 από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο υπολογίστηκε ότι μεταφέρθηκαν στο νησί περισσότερα από 880.000 μπουκάλια νερού. Η χρήση των δημόσιων βρυσών αναμένεται να εξοικονομήσει 2.000 μπουκάλια νερού μισού λίτρου για κάθε 1.000 λίτρα που αντλούνται.

Ποιο ήταν το ευρύτερο εθνικό πλαίσιο για το έργο σας κατά τους τελευταίους 12 μήνες; Υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις ή αλλαγές σε εθνικό επίπεδο που διευκόλυναν ή δυσκόλεψαν το έργο σας;

Το 2022 η εικόνα της διαχείρισης αποβλήτων δεν έχει αλλάξει σημαντικά. Αν και έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη χωριστή συλλογή, π.χ. εφαρμογή χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων και η αύξηση της ανακύκλωσης από αρκετούς δήμους, σε πολλές περιπτώσεις, οι μακροχρόνιες προκλήσεις διαχείρισης παραμένουν ανεπίλυτες. Υπάρχει ακόμα μεγάλη ανάγκη ανάπτυξης τοπικών υποδομών όπως κέντρων επαναχρησιμοποίησης, πράσινων σημείων και τοπικών εγκαταστάσεων κομποστοποίησης και ανακύκλωσης, ιδιαίτερα σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές, προκειμένου να επιτευχθεί εκτροπή των αποβλήτων από την τελική διάθεση, ιδίως την υγειονομική ταφή και να αποτραπεί η ανάπτυξη εγκαταστάσεων καύσης στο μέλλον. Παράλληλα η Ελλάδα πρέπει να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό εθνικό, περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό για την πρόληψη αποβλήτων, ο οποίος παραμένει σήμερα ημιτελής..

Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προτεραιότητες του οργανισμού σας με τους δήμους σας κατά τους επόμενους 12 μήνες;

Στην Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης (ΟΕΑ), προτεραιότητα είναι η υποστήριξη των δήμων στον καθορισμό, σχεδιασμό και επίτευξη στόχων μηδενικών αποβλήτων και στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης στις κοινότητες τους. Προκειμένου να επιτευχθεί μια πραγματικά φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα και να αντιμετωπιστεί η εκτεταμένη υγειονομική ταφή χωρίς την ανάγκη ανάπτυξης περαιτέρω υποδομών τελικής διάθεσης, απαιτούνται τοπικές πολιτικές με έμφαση στην πρόληψη, σε συνδυασμό με συνεχή προσπάθεια βελτίωσης της χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης. Επομένως πρόθεση της ΟΕΑ είναι η υποστήριξη δήμων σε όλη την Ελλάδα στην ενσωμάτωση δράσεων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης στον τοπικό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων και στην συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών σε ένα μοντέλο διαχείρισης που στοχεύει στα μηδενικά απόβλητα.

Παραγωγή & συλλογή αποβλήτων, Ελλάδα

Όνομα της πόλης	Συνολική παραγωγή ΑΣΑ (ανά κάτοικο, κιλά)	Ποσοστό χωριστής συλλογής (%)	Παραγωγή υπολειμματικών αποβλήτων (ανά κάτοικο, κιλά)	Έτος δεδομένων
Σκιάθος	7.236,49	4%	6.917,01	2019
Βάρη Βούλα Βουλιαγμένη	41.393,29		32.214,12	2020
Τήλου	274.123	88,21%	34.221	2022 (Μάιος - Δεκέμβριος)